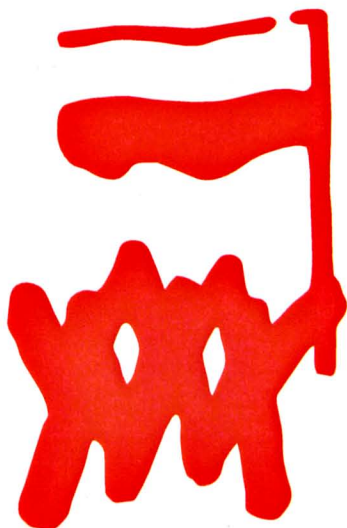

KALENDARIUM

**NSZZ
„SOLIDARNOŚĆ”**

BIAŁA PODLASKA

1980 - 2010

REGIONALIA

127249

Copyright by: Urząd Miasta Biała Podlaska
ul. Marszałka J. Piłsudskiego 3
21-500 Biała Podlaska
tel. 83 343 22 20, 83 343 66 92
Fax 83 343 70 64
e-mail: um@bialapodlaska.pl
www.bialapodlaska.pl

ISBN 978-83-913859-4-4

ISBN 978-83-61938-25-5

94 (438) .083 (1.084) : 323.22, 261: 331.105.43] 41

W publikacji wykorzystano materiały (zdjęcia, druki, ulotki), które udostępniłi:
Elżbieta Chaberska, Anna Makarewicz, Joanna Marchel, Andrzej Czapski,
Wiesław Jurek, Zabielska, Tadeusz Makaruk

Kalendarium opracował, Marek Białas na podstawie:

- wspomnień działaczy NSZZ „Solidarność”: Elżbiety Chaberskiej, Anny Makarewicz, Joanny Marchel, Barbary Dorsz, Andrzeja Czyżewskiego, ks. Mieczysława Lipnickiego, ks. Antoniego Laszuka, Kazimierza Raczyńskiego (Kajtek), Andrzeja Czapskiego, Władysława Łobacza, Tadeusza Makaruka, Narcyza Malinowskiego,
- wypowiedzi Mariusza Bechty (IPN Warszawa), Marcina Dąbrowskiego (IPN Lublin), Andrzeja Siejaka (historyk), Agnieszki Andrzejewskiej (dziennikarz), Mirosława Barczyńskiego (historyk)

Projekt graficzny, skład i opracowanie komputerowe:

Agencja ARTE

21-500 Biała Podlaska, ul. Dokudowska 1A

tel. 502 21 85 63

Miejska Biblioteka Publiczna
Biała Podlaska

5 20946 1000009

Szanowni Państwo!

Trudno uwierzyć, że upłynęło już 30 lat, od pamiętnych wydarzeń, kiedy to zrodziła się w Polsce, SOLIDARNOŚĆ.

Dla wielu tamte chwile, były, są i na zawsze pozostaną, triumfem wolności. Dla tych ludzi, prawda o Solidarności jest świętością, gdyż bardzo często, sami aktywnie brali udział w nierównej walce z panującym wówczas komunizmem. Narażali przy tym, rodziny, zdrowie a nawet życie nie mówiąc już o utracie pracy, czy braku jakichkolwiek szans na awans.

Na szczęście, poniesiony przez nich trud, okazał się zwycięski. Pomimo przeszkód, które przez lata próbowały wypłenić ideę Solidarności w narodzie, związek przetrwał i ciągle żyje. Żywię nadzieję, że utrzyma się przez szereg jeszcze lat.

Dlatego rocznica Solidarności to święto przede wszystkim tych, którzy potrafili i ciągle potrafią dochować Jej wierności, bez względu na cenę, jaką trzeba ponieść.

Biała Podlaska, jak każde inne miasto w Polsce, również zapisało się w historii związku. To miasto, także ma swoich bohaterów, tych, o których mówi się głośno, ale także niedocenionych, zapomnianych czy nawet wyśmianych. Niestety taka jest prawda. Wiele osób, które przez lata walczyły o wolną, demokratyczną Polskę, dzisiaj żyje poniżej minimum społecznego.

Wielu także nie doczekało 30 rocznicy, którą świętujemy. Głęboko wierzę, że trud, jaki ponieśli w swoim życiu, docenią pokolenia.

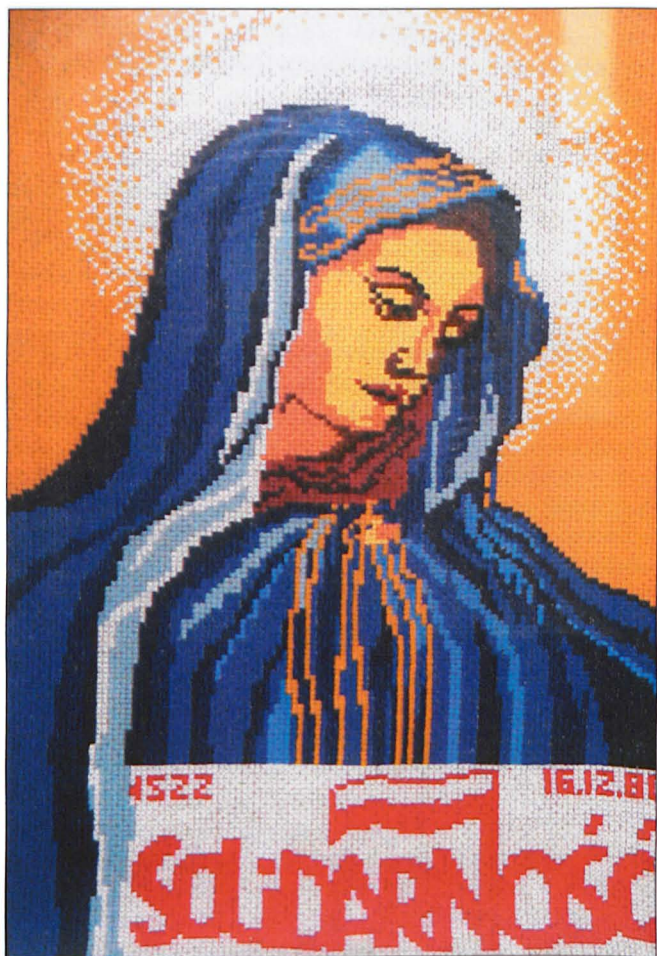
Rocznica powstania pierwszego w tej części Europy, Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego jest dobrym momentem, by przedstawić Państwu historię Solidarności w naszym mieście. Żeby każdy miał świadomość wagi, jak ważny jest to związek i ile włożono zaangażowania w Jego powstanie i funkcjonowanie do dnia dzisiejszego.

Marek Pniewski

Przewodniczący NSZZ SOLIDARNOŚĆ
Oddział Biała Podlaska, region Mazowski

16 XII 1980

Wyhaftowane przez Elżbietę Pytyś obrazy Matki Boskiej z napisem NSZZ SOLIDARNOŚĆ złożone jako votum w Kościele Wniebowzięcia NMP w Białej Podlaskiej oraz w Kościele św. Stanisława w Warszawie na Żoliborzu jak również księdzu prałatowi Henrykowi Jankowskiemu w Gdańsku.

3 II 1981

Powstanie Zakładowej Komisji NSZZ SOLIDARNOŚĆ w Wojewódzkim Szpitalu Specjalistycznym w Białej Podlaskiej.

II 1981

W Spółdzielni Inwalidów „ELREMET” w Białej Podlaskiej powstała Tymczasowa Komisja Związku Zawodowego SOLIDARNOŚĆ. Przewodniczącym został Witold Zabielski, a w skład prezydium weszli Grzegorz Targosz, Dariusz Makarewicz.

⊕
063393 elr plm
0642234 rzsi pl
863393 elr pl
biała podlaska dnia 17.03.81r

do regionalnej sekcji spółdzielni inwalidów
nasz „solidarnosc,, w lublinie

i n f o r m a t o r
komisji zakładowej nasz „solidarnosc,, przy si „elremet,,
w białej podlaskiej.

w odpowiedzi na wasz telex z dnia 14.03.81r. informujemy:
wg stanu na dzień 13.03.81r. nasza organizacja związkowa
w spółdzielni liczy 843 członków co stanowi 65 procent załogi.
komisja zakładowa informuje o przynależności do regionu „mazowsze,,
deklaruje jednocześnie chęć wszechstronnej współpracy i udział
w sekcji zgłoszonych przedstawicieli.
pilnie oczekujemy bieżących informacji telexowych.
podpisał:

przewodniczący komisji zakładowej
grzegorz targosz

⊕
0642234 rzsi pl
863393 elr plt

II 1981

Władze przekazały dotychczasową siedzibę Wojewódzkiej Rady Związków Zawodowych na przychodnię lekarską i zwróciły Związkowi Nauczycielstwa Polskiego część Domu Nauczyciela, zajmowanego przez Komitet Wojewódzki PZPR.

- 22 II 1981 Wojewódzka Międzyzakładowa Komisja Porozumiewawcza NSZZ SOLIDARNOŚĆ w Białej Podlaskiej wydaje Informator Związkowy pod redakcją Barbary Klimkowicz.
- 31 III 1981 W tym dniu miał się odbyć ogólnopolski strajk okupacyjny mający na celu poparcie Krajowej Komisji Porozumiewawczej w rozmowach z Rządem w celu wyjaśnienia wypadków bydgoskich, podczas których został pobity przez ZOMO Jan Rulewski. 30. III 1981 strajk został odwołany. Jednakże, w ramach akcji protestacyjnej, pracownicy niektórych zakładów oflagowali stanowiska pracy i założyli biało-czerwone opaski.
- 7 IV 1981 Na terenie Akademii Wychowania Fizycznego w Białej Podlaskiej podczas zebrania informacyjno-wyborczego powstał uczelniany związek NSZZ SOLIDARNOŚĆ. Został również wybrany Tymczasowy Komitet Założycielski z przewodniczącym Józefem Szulcem.
- 8 IV 1981 Wizyta Ministra Komunikacji, Mieczysława Zajfryda w Małaszewiczach. NSZZ SOLIDARNOŚĆ PKP Małaszewicze nie została powiadomiona o wizycie i tym samym odsunięta od rozmów.
- 14 IV 1981 Został zarejestrowany NSZZ SOLIDARNOŚĆ w Zakładach Materiałów Lampowych POLAM w Białej Podlaskiej.

Z A Ś W I A D C Z E N I E	
Dnia, <u>14 IV 1991</u> r.	został zarejestrowany w Niezależnym Samorządnym Związku Zawodowym SOLIDARNOŚĆ region MAZOWSZE - Niezależny Samorządny Związek Zawodowy przy <u>Zakładach Materiałów Lampowych POLAM</u> w <u>21-500 Białej Podlaskiej ul. Niepodległości 3</u>
pod numerem:	<u>2234</u>
Wiceprzewodniczący Zakładu Zawodowy SOLIDARNOŚĆ region Mazowsze Wiceprzewodniczący Zakładu 14 IV 1991 14 IV 1991	

Dokument potwierdzający zarejestrowanie w regionie Mazowsze, Związku Zawodowego NSZZ SOLIDARNOŚĆ w Zakładach Materiałów Lampowych POLAM

- 12 V 1981 NSZZ SOLIDARNOŚĆ AWF Biała Podlaska został zarejestrowany w Regionie Mazowsze.

W całym województwie białkopodlaskim, zostało powołanych 119 Komitetów Założycielskich lub Komisji Zakładowych NSZZ SOLIDARNOŚĆ.

22 V 1981

Wojewoda białkopodlaski przeznaczył nowo wznoszony budynek Komitetu Wojewódzkiego PZPR na potrzeby służby zdrowia.

Spór o przekwalifikowanie powstającego Komitetu Wojewódzkiego PZPR trwał prawie rok. Walka o zmianę przeznaczenia budynku była też celem strajków w zakładach pracy w całym województwie białkopodlaskim, począwszy od VII do IX 1980. Zakończyła się pomyślnie dla białskiego społeczeństwa. Na wspólnym posiedzeniu przedstawicieli SOLIDARNOŚCI, branżowych związków zawodowych, kierownictwa Urzędu Wojewódzkiego, władz miejskich i ówczesnego I sekretarza KW ustalono także, że zajmowane przez Urząd Wojewódzki obiekty w Parku Radziwiłłowskim, otrzymają na swoje potrzeby placówki kultury.

25 VI 1981

Andrzej Czapski zostaje wybrany Przewodniczącym NSZZ SOLIDARNOŚĆ w Białej Podlaskiej.

29 VI 1981

Powołanie Międzyzwiązkowej Komisji Socjalnej Związku Nauczycielstwa Polskiego Pracowników Szkół Wyższych i Instytucji Naukowych oraz NSZZ SOLIDARNOŚĆ w Białej Podlaskiej.

VIII 1981

Poświęcenie Sztandaru NSZZ SOLIDARNOŚĆ Fabryki Mebli w Białej Podlaskiej.

5 IX 1981

W Gdańsku rozpoczyna obrady I Krajowy Zjazd Delegatów NSZZ SOLIDARNOŚĆ. Wśród uczestników są delegaci z Białej Podlaskiej: Henryk Celiński, Jan Ilczuk, Anna Makarewicz, Jerzy Roman, Andrzej Kwiatkowski, Jan Polkowski.

Zjazd NSZZ „Solidarność” był wydarzeniem niezwykle ważnym zarówno w historii samego Związku, jak i w najnowszej historii Polski. Po raz pierwszy od długiego czasu demokratycznie wybierano wówczas w Polsce delegatów i po raz pierwszy tworzone prawie wolną trybunę wypowiedzi i poglądów.

W uchwalonym na nim programie stwierdzono, że Związek jest organizacją wieloświatopoglądową, reprezentującą pracowników i broniącą ich interesów. Domagano się powszechnego prawa do pracy, jasnego podziału kompetencji organów państwa, demokratyzacji życia publicznego i doboru kadr kierowniczych wg rzeczywistych kwalifikacji. Przedstawiono postulat rozwiązywania wszelkich spraw spornych na drodze dialogu. Zjazd uchwalił także *Postanienie do ludzi pracy Europy Wschodniej*.

6 IX 1981

W bazylice w Kodniu odbyła się uroczystość poświęcenia sztandaru NSZZ SOLIDARNOŚĆ PKP Małaszewicze.

ZAKŁADOWE ORGANIZACJE ZWIĄZKU NSZZ „Solidarność” Przy Dyrekcji Rejonowej Kolei Państwowych w Małaszewiczach z a p r a s z a j ą Ob. _____ n a uroczystość poświęcenia sztandaru NSZZ „Solidarność” która odbędzie się w dniu 06.09.1981 r. o godz. 12.00 w kościele - Bazylice w Kodniu Zakładowe Organizacje Związku NSZZ „Solidarność”
--

**Uroczystości poświęcenia sztandaru NSZZ SOLIDARNOŚĆ
PKP Małaszewicze w Kodniu**

W czasie stanu wojennego, młody wikary parafii św. Trójcy w Terespolu, ks. Ryszard Fedorczyk, na prośbę związkowców, ukrywał sztandar NSZZ SOLIDARNOŚĆ PKP Małaszewicze, pierwotnie za głównym ołtarzem, następnie przekazał go Janowi Kondraciukowi z Samowicz, pracującemu w Terespolu jako nauczyciel. Po zakończeniu stanu wojennego sztandar został odebrany przez związek SOLIDARNOŚĆ.

Sztandar NSZZ SOLIDARNOŚĆ PKP Małaszewicze

1 X 1981

Protest członków NSZZ SOLIDARNOŚĆ AWF Biała Podlaska przeciwko zatrudnieniu byłego sekretarza KW PZPR na uczelni.

28 X 1981

Punktualnie w południe, na godzinę, stanęła większość zakładów przemysłowych w Białej Podlaskiej w ramach strajku ostrzegawczego ogłoszonego przez Komisję Krajową SOLIDARNOŚĆ.

Zarząd NSZZ SOLIDARNOŚĆ Oddział Regionu Mazowsze w Białej Podlaskiej skierował do załóg pracowniczych listę postulatów, które po konsultacji z załogami stanowiły podstawę do przedstawienia władzom administracyjnym stanowiska Zarządu.

4 XI 1981

Dochodzi do spektakularnego spotkania Jaruzelski – Wałęsa – Glemp. Jaruzelski zakończył je znamiennymi słowami: "Mamy siłę, ale jej nie używamy, chcemy bowiem otwarcia". Spotkanie było nieudaną próbą zawarcia kompromisu.

- 24 XI 1981 Podczas zebrania Komisji Zakładowej NSZZ SOLIDARNOŚĆ AWF Biała Podlaska jej przewodniczącym został Adam Fijewski.
- 30 XI 1981 Rezygnacja Andrzeja Czapskiego z funkcji Przewodniczącego Solidarności.
- 1981 Poświęcenie sztandaru Solidarności Komisji Zakładowej NSZZ SOLIDARNOŚĆ ELREMET Biała Podlaska.

Sztandar NSZZ SOLIDARNOŚĆ ELREMET Biała Podlaska

13 XII 1981

To była wyjątkowa niedziela, Polaków obudziła informacja, że na terenie całego kraju wprowadzono stan wojenny. Oficjalnym powodem ogłoszenia stanu wojennego była pogarszająca się sytuacja gospodarcza kraju, której przejawami były m.in. brak zaopatrzenia w sklepach (także żywności) i reglamentacja oraz zagrożenie bezpieczeństwa energetycznego w kraju wobec zbliżającej się zimy. Rzeczywistymi powodami były obawy reżimu komunistycznego przed utratą władzy, związane z utratą kontroli nad niezależnym ruchem związkowym, w szczególności Niezależnym Samorządnym Związkiem Zawodowym „Solidarność”. Na terenie całego kraju utworzone zostały ośrodki internowania, między innymi w więzieniu w Białej Podlaskiej, gdzie zostali osadzeni czołowi, miejscowi działacze solidarnościowi: Jerzy Cybulski, Henryk Jabłoński, Andrzej Czapski, Tomasz Klimiński, Andrzej Kwiatkowski z Terespolu, Jerzy Roman, Wacław Stefaniuk, Adam Wawrzyniewicz, Jerzy Wołoczko, Jerzy Geresz, Władysław Łobacz, Jarosław Dylawski, Leszek Małkowski, Stanisław Helak, Jerzy Zalewski, Jerzy Wołoszko, Ryszard Gałązka (od 16.XII 1981)

Ośrodek Odosobnienia w Białej Podlaskiej został utworzony na czas 13. XII 1981 – 8. I 1982 w Zakładzie Karnym. Umieszczono w nim internowanych z województwa białkopodlaskiego i siedleckiego. Przebywało w nim łącznie 66 osób. Warunki były typowo więzienne, z możliwością widzenia z odwiedzającymi raz dziennie. Internowani byli poddani niepisanemu prawu, które nakazywało:

1. Wyrzucenie z celi do nieogrzewanych izolatek za śpiewanie kolęd.
2. Zrywanie obrazków o treści religijnej.
3. Odbieranie znaczków i emblematów związkowych o treści religijnej.
4. Bez decyzji wydanej przez komendanta umieszczanie karnie w nieogrzewanych izolatek, gdzie siłą zdejmowano ubrania.
5. Ubliżanie członkom „Solidarności” i odgrazanie się internowanym, że zostaną powieszani.

6. Spacer 15 min. na trójkątnym placu o obwodzie 25 kroków.
7. Krytyczne warunki sanitarne i brak środków piorących, ciepłej wody, papieru toaletowego, zaszczurzone cele, ściany cel nie odnawiane od wielu lat, zagrzybione.
8. Przetrzymywanie przez dwa tygodnie paczek żywnościowych.
9. Okradanie z żywności, tytoniu i modlitewników paczek przekazanych przez Kościół.
10. Brak dostatecznej opieki lekarskiej.
11. Brak wszelkich zajęć świetlicowych.
12. Konfiskata wszelkich zapisków, notatek i skarg.
13. Przetrzymywanie i nie wysyłanie wszelkiej korespondencji do rodzin.
14. Niedopuszczenie do spotkania z komendantem.

Posługę duchową pełnił kapucyn O. Eugeniusz Nowacki.

6 I 1982 internowanych odwiedził biskup diecezji siedleckiej Jan Mazur. Również z darami przyjechała aktorka, Maja Komorowska z Prymasowskiego Komitetu Pomocy Osobom Pozbawionych Wolności.

Większość internowanych do czasu zamknięcia Ośrodka odosobnienia została zwolniona, pozostali 8 I 1982 zostali przewiezieni do włodawskiego więzienia, gdzie znajdowało się kolejne miejsce internowania. Konwój był pod bardzo silną eskortą, więźniowie byli skuci, natomiast strażnicy dodatkowo wyposażeni w długie pałki.

Ośrodek odosobnienia dla internowanych we Włodawie został utworzony w miejscowym Zakładzie Karnym. Jak twierdzą internowani, cele w nim były o wiele bardziej zimne niż np. w Białej Podlaskiej. Internowanym nie przysługiwał koc w ciągu dnia jedynie w nocy, jak również odzienie zewnętrzne w czasie spacerów. 8 I przewieziono tutaj 58 internowanych z ośrodka odosobnienia w Białej Podlaskiej.

W czasie istnienia ośrodka odosobnienia, internowani kilkakrotnie podejmowali akcje protestacyjne i głodówki. Oprócz Władysława Łobacza, wszyscy białscy

Podobnie jak Janusz Sklepik z I L. O. im. I. Kraszewskiego zwolniony był także Ryszard Gałązka – nauczyciel języka angielskiego, natomiast Joanna Marchel była przez rok odsunięta od zajęć ze studentami na AWF.

13 grudnia Narcyz Malinowski z Marianem Kwiatkowskim, na biało-czerwonej fladze napisali: "Nie ma chleba bez wolności, sprawiedliwości bez prawdy, prawdy bez solidarności" i zawiesili ją na drzewie w centrum miasta. Jadące samochody, widząc flagę, zwalniały, a gdy kierowcy przeczytali hasło, ruszali z ogromną prędkością.

Pierwsze dni stanu wojennego upłynęły członkom Solidarności na zbieraniu informacji o losie znajomych, doraźnej wzajemnej pomocy, a przede wszystkim przeciwstawianiu się poczuciu niemocy, zagrożenia i bezradności.

Oparciem dla obywateli miała być Solidarność, która została zepchnięta do podziemia i tam działała. Internowania, przesłuchania, rewizje stały się normalnym obrazem w życiu członków Solidarności. Niektórzy ulegali naciskom i podpisywali tzw lojalkę, wobec władzy, czyli zobowiązanie do przestrzegania prawa. Jednak większość, narażając się na szykany dalej działała. Podstawowym zadaniem było rozpowszechnianie nielegalnych wydawnictw tzw bibuły. Były to książki, ulotki, prasa, banknoty, cegiełki, kalendarze, pieczętki, plakaty, znaczki, prasowanki i inne. Ukazywały się wtedy: Tygodnik Mazowsze, KOS- pismo Komitetu Oporu Społecznego, Tu Teraz – pismo oświaty niezależnej, Wiadomości Podlaskie, Metrum, (później w 1986 Gazeta Podlaska) Za posiadanie bibuły groziły duże sankcje, natomiast za rozprowadzanie areszt i więzienie. Wydawnictwa przywożono z Warszawy, Siedlec oraz z Lublina. Przywóz z Lublina był o tyle trudniejszy, że Lublin nie ma połączenia kolejowego z Białą Podlaską. Niektóre ulotki drukowano także w Białej Podlaskiej.

że restrykcji dyscyplinarnych. Dlatego coraz rzadziej miały miejsce przypadki chowania towaru pod ładą dla znajomych. Z pustostanami było trochę inaczej. Po zgłoszeniu przez Komitet w Urzędzie Miasta informacji o niezamieszkałym lokalu, który można przeznaczyć na mieszkanie dla rodziny oczekującej na mieszkanie, w przeciągu kilku dni a niekiedy nawet godzin, okazywało się, że pustostany są zamieszkiwane przez rodziny. Wszystko oczywiście było sfingowane. Ale mimo trudności udało się pomóc kilku rodzinom czekającym na mieszkanie. W skład tych komitetów wchodził Elżbieta Chaberska, Anna Makarewicz, Jerzy Roma, Jacek Gryniiewicz.

Biała Podlaska, dnia 01.10. 1984

opłata pocztowa zryczałtowana

Os. Anna Makarewicz

Al. 3000 Leśna Nr 26/44

Biała Podlaska

DECYZJA

W związku z постановом z dnia 24 września 1984 r., na podstawie § 1 w związku z rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Spraw Zagranicznych z dnia 21 maja 1976 r. w sprawie zasad i trybu postępowania oraz właściwości organów w sprawach paszportowych (Dz. U. z 1976 r. poz. 129 — z późn. zm.)

odmawia się

Obywateli (Obywatela): wydania paszportu, ~~dokonania zmiany danych w paszporcie, skreślenia nazwiska dla przekroczenia granicy~~

Uzasadnienie

Odmowa: wydania paszportu, ~~dokonania zmiany danych w paszporcie, skreślenia nazwiska~~ na podstawie

to jest z przyczyn określonych w art. 4 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 17 czerwca 1959 r. o paszporcie (Dz. U. z 1957 r. Nr 17, poz. 81; z 1971 r. Nr 24, poz. 361; z 1983 r. Nr 36, poz. 298).

W terminie oznaczonym dla odwołania od decyzji, przysługujące prawo wniesienia odwołania do Ministra Spraw Wewnętrznych i Spraw Zagranicznych, Wiceprzewodnicę Urzędu Spraw Wewnętrznych — Urzędu Paszportów w Białej Podlaskiej.

Odwołanie podlega opłacie w wysokości 20 zł wnoszonej w formie znaków opłaty paszportowej.

NACZELNIK WYDZIAŁU PASZPORTÓW
WOJEWÓDZKIEGO URZĘDU SPRAW WNEWTRZNYCH

NSZZ „SOLIDARNOŚĆ”

*) Interpretacja Naczelnicza

Przeds. Dyktando Nr 1, Wzrost. Zm. 37584

Wszyscy, wobec których Służba Bezpieczeństwa miała podejrzenia co do działalności „antypaństwowej”, otrzymywali decyzję zakazującą wyjazdów za granicę

1981- 1986 Oddział NSZZ SOLIDARNOŚĆ Biała Podlaska bez przewodniczącego

18 XII 1981 W Siedlcach powstaje Diecezjalny Komitet Pomocy Internowanym i Uwięzionym. Przewodniczącym został ks. Józef Miszczuk, natomiast zastępcą ks. Mieczysław Lipniacki z Białej Podlaskiej. W jego skład wchodzi także m.in. Wiesław Jurek, a także osoby internowane, które zostały zwolnione z więzienia: Andrzej Czapski i Jerzy Roman.

Obejmował on swym zasięgiem całą diecezję. Pomoc polegała na wspieraniu więzionych i ich rodzin, które pozostały w domach. - Przez prawie 10 lat jego przewodniczącym był ks. Józef Miszczuk, diecezjalny kapelan „Solidarności”. Komitet nie był liczny. W niesienie pomocy zaangażowanych było około 30 osób. Członkowie i współpracownicy Komitetu jeździli po terenie diecezji i przy kościołach sprzedawali książki katolickie, aby zyskać pieniądze na pomoc. Dzięki zebranim kwotom siostry przygotowywały każdego tygodnia czasem nawet kilkaset paczek, które zostały zawożone do więzień. Paczki rozwoził osobiście sam bp Mazur. W każdą niedzielę wraz z ks. Kazimierzem Białeckim jechał do Białej Podlaskiej i innych miejsc, gdzie więzieni byli lokalni działacze „S”, aby sprawować Najświętszą Ofiarę Mszy św., modlić się i wzmacniać na duchu. Na paczkę mógł liczyć każdy więziony. Poza żywnością w paczkach znajdowały się również modlitewniki i różańce.

20 XII 1981 Z więzienia w Białej Podlaskiej, jako miejsca internowania wychodzi Wacław Stefaniuk i Tomasz Klimiński.

21 XII 1981 Zostaje internowany Jerzy Zalewski.

Z nastaniem stanu wojennego rozpoczęły się masowe aresztowania ludzi związanych z NSZZ SOLIDARNOŚĆ. Jednak nie wpłynęło to na zaprzestanie działalności. Solidarność działała w podziemiu. W konspiracji rozwijały się podziemne wydawnictwa, plakatowo-no miasta. Wszyscy działali w tajemnicy często nawet

przed najbliższymi czy rodziną. Ponieważ w kraju obowiązywała cenzura, a prasa była wyrazicielem strony rządzącej, rozwijały się podziemne wydawnictwa tzw. bibuła. Były to książki, ulotki, prasa, banknoty, cegiełki, kalendarze, pieczątki, plakaty, znaczki, prasowanki i inne. Za posiadanie bibuły groziły duże sankcje, natomiast za rozprowadzanie, areszt i więzienie.

Os. ANNA MAKAREWICZ
Białka Podlaska
ul. 1000-lecia 20/1
11.10.1945
 p-nr ST-500 Białka Podlaska

Dzień 11 miesiąc 10 rok 1981
 W Urzędzie Wojewódzkim w Białej Podlaskiej
 podać do 11.10.1981

WEZWANIE

Wyzywa się Obywatela (k) do osobistego stawienia w dniu 11.10.1981 r. o godzinie 14.00
 w lokalu Urząd Wojewódzki w Białej Podlaskiej przy ul. 1000-lecia 20/1 podój nr 101
 w charakterze osobisty
 w sprawie nr ST-500 Białka Podlaska
 (osoba, której jest to wezwanie)
 Stawienie obowiązkowe. Sędzią Prokuratorem
 (podpis sędziego/prokuratora)

Śds-13. Drukarnie Nr 3, W-ws. Zom. 873/81/8

Wezwanie na przesłuchanie

29 XII 1981

Z ośrodka internowania w Białej Podlaskiej do aresztu śledczego w Siedlcach zostaje przewieziony Ryszard Piekart, oskarżony między innymi o organizowanie strajku.

Kierownik Wydziału Polityczno-Organizacyjnego Komitetu Wojewódzkiego w Białej Podlaskiej, informuje KC PZPR w specjalnym telexie, że co bardziej aktywni członkowie SOLIDARNOŚCI, którzy nie zostali internowani, jak również, ci, którzy nie zostali przesłuchani wzmogli odbiór wrogich radiostacji: WOLNA EUROPA, GŁOS AMERYKI, BBC, RADIO WASZINGTON.

31 XII 1981

Z internowania w Białej Podlaskiej zostaje zwolniony Andrzej Czapski.

6 I 1982

Biskup siedlecki Jan Mazur, odwiedził internowanych w Ośrodku Odosobnienia w Białej Podlaskiej.

Ponieważ w kraju obowiązywała cenzura, a prasa była wyrazicielem strony rządzącej, rozwijały się podziemne wydawnictwa tzw. bibuła. Były to książki, ulotki, prasa, banknoty, cegiełki, kalendarze, pieczątki, plakaty, znaczki, prasowanki i inne. Za posiadanie bibuły groziły duże sankcje, natomiast za ich rozprowadzanie, areszt i więzienie.

8 I 1982

Internowani między innymi z Białej Podlaskiej zostali przewiezieni do włodawskiego więzienia. Konwój był pod bardzo silną eskortą, więźniowie byli skuci natomiast strażnicy dodatkowo wyposażeni w długie pałki.

Ośrodek odosobnienia dla internowanych we Włodawie został utworzony w miejscowym Zakładzie Karnym. Jak twierdzą internowani, cele w nim były o wiele bardziej zimne niż np. w Białej Podlaskiej.

I/II 1982

Internowanym nie przysługiwał koc w ciągu dnia jedynie w nocy, jak również odzienie zewnętrzne w czasie spacerów. 8.I przewieziono tutaj 58 internowanych z ośrodka odosobnienia w Białej Podlaskiej. W czasie istnienia ośrodka odosobnienia, internowani kilkakrotnie podejmowali akcje protestacyjne, głodówki. Niedzielną posługę duszpasterską sprawowali Bp Jan Mazur, bp Bolesław Pylak, bp Zygmunt Kamiński, ks. Mieczysław Brzozowski. Duszpasterze dostarczali także paczki. Zawiązał się Zespół Komitetów Kontroli Społecznej, kontrolujący sklepy i pustostany.

Państwo prowadziło politykę zastraszenia obywateli. Jednym z elementów takiego działania był wszechpanujący kryzys. W sklepach puste półki, na których jedynie dżem i ocet, poza tym niemalże wszystkie towary były reglamentowane, czyli można było je teoretycznie nabyć na kartki w określonej przez władze ilości. Pomimo, że towar był reglamentowany, to i tak nie można go było w normalny sposób kupić. Żeby cokolwiek kupić trzeba było stać w gigantycznych kolejkach, często nawet nocą. Podobnie z mieszkaniami. Praktycznie z cudem graniczyło otrzymanie mieszkania spółdzielczego. Wszędzie panowała korupcja, towar rozprowadzany był wśród znajomych „spod lady”. Dlatego powstały Komitety Społeczne mające na celu kontrolę prawidłowości sprzedaży towarów i przydzielania mieszkań.

1 II 1982

Z internowania zostaje zwolniony Jerzy Cybulski z Białej Podlaskiej.

3 II 1982

Z internowania zostaje zwolniony Adam Wawrzyniewicz z Białej Podlaskiej.

5 II 1982

Z internowania zostaje zwolniony Jerzy Roman z Białej Podlaskiej.

15 II 1982

Z internowania zostają zwolnieni Jerzy Wołoczko i Jerzy Zalewski z Białej Podlaskiej.

**Pamiętkowy krzyż z wypalonymi miejscami internowania
w stanie wojennym, wykonany przez Witolda Zabielskiego**

2/3 IV 1982

W Białej Podlaskiej został zastrzelony przez patrol wojskowy Wojciech Cielecki (19 lat). Pogrzeb odbył się 6 kwietnia. Sąd Warszawskiego Okręgu Wojskowego skazał zabójcę na 12 lat pozbawienia wolności.

Wojciech Cielecki

**Krzyż upamiętniający
śmierć W. Cieleckiego**

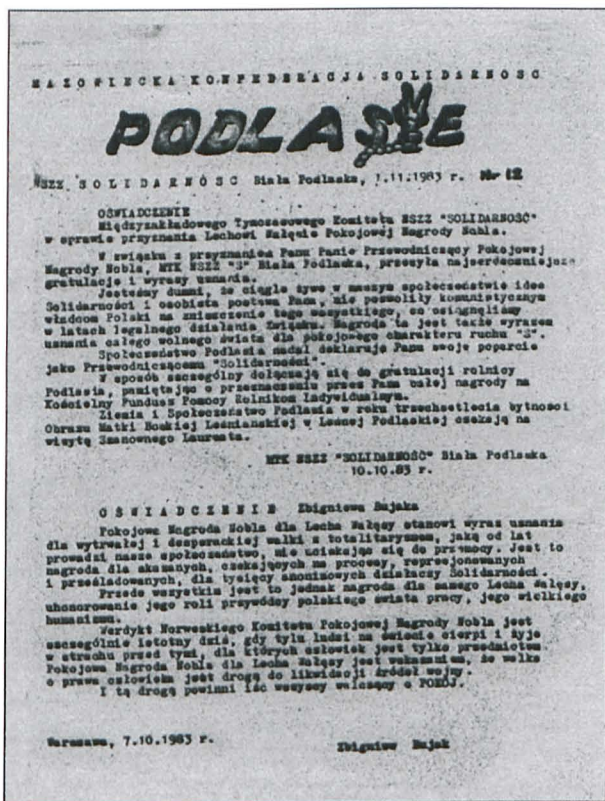

22 V 1982

Z internowania został zwolniony Władysław Łobacz z Białej Podlaskiej.

1982-1983

Podziemne struktury NSZZ SOLIDARNOŚĆ w Białej Podlaskiej wydają pismo PODLASIE.

20 VIII 1982

156 pracowników Fabryki Mebli w Białej Podlaskiej podpisało petycję, na podstawie której domagali się wybudowania nowego Kościoła w mieście.

IX 1982

Przy parafii Miłosierdzia Bożego powstaje Komitet „Pomocy Prymasowskiej”, w którego skład wchodzi: Jerzy Roman, Danuta i Tadeusz Marcukowie, Elżbieta Chaberska, Jan Polkowski. Opieką zostaje objętych 15 rodzin, głównie internowanych, także sieroty.

- 1 XI 1982 Z inicjatywy Mariana Kwiatkowskiego oraz Witolda Zabielskiego na białskim cmentarzu, przy bramie wejściowej ustawiono Krzyż z napisem „Katyń”. Służba Bezpieczeństwa jedynie przyglądała się wchodzącym na cmentarz, którzy zapalali znicze pod powstałym Krzyżem.
- 30 IX 1982 Walny Zjazd Delegatów NSZZ SOLIDARNOŚĆ Biała Podlaska.
- 1983 I-edycja Tygodnia Kultury Chrześcijańskiej.
- Tydzień Kultury Chrześcijańskiej, to przedsięwzięcie zgodnie z nazwą promującą wartości chrześcijańskie, ale nie tylko, bowiem głoszone prelekcje bardzo często dotyczyły ówczesnej sytuacji w państwie. Na te spotkania w ramach Zagadnień Katolickiej Nauki Społecznej przyjechali do Białej Podlaskiej między innymi: prof. dr Paweł Czarторыski, prof. dr inż. Piotr Andrzejewski, doc. dr Adam Strzembosz, dr Jan Filewicz, prof. dr inż. Włodzimierz Bojarski.
- Spotkania odbywały się głównie w podziemiach Kościoła św. Antoniego, jednak większość białskich parafii włączała się w przygotowania Tygodnia. W Kościele św. Anny wyświetlane były filmy. Bardzo duża rolę, w przygotowaniach odegrała młodzież ucząca się w Liceum im. J. I. Kraszewskiego.
- Nie należy mylić periodycznych spotkań i prelekcji odbywających się w podziemiach kościoła Św. Antoniego z Tygodniami Kultury Chrześcijańskiej. Pod tą nazwą kryła się późniejsza inicjatywa środowisk solidarnościowych i katolickich; trwały one rzeczywiście okrągły tydzień i odbywały się we wszystkich kościołach. Nazwy tej używał – i usiłował zawłaszczyć – PAX, przedstawiając swoje „Tygodnie”, mające znacznie mniejszy zasięg i rozmach, jako jedyne organizowane na terenie Białej i okolic.
- III 1983 Przesłuchania uczniów Liceum im. Kraszewskiego i aresztowanie Kazimierza „Kajtka” Raczyńskiego za kolportaż Tygodnika Mazowsze na terenie szkoły.

- 27 IV 1983 Pracownicy Służby Zdrowia NSZZ SOLIDARNOŚĆ województwa białkopodlaskiego zgodnie z uchwałą przystąpili do strajku ostrzegawczego w godz. 10-12. Wszystkie budynki zostały oflagowane i plakatowane.
- 26 IX 1983 SOLIDARNOŚĆ z Białej Podlaskiej uczestniczyła w pielgrzymce żołnierskiej do Leśnej Podlaskiej z okazji 300-tnej rocznicy objawień Matki Boskiej. Patriotyczne vota złożyli Elżbieta Chaberska i Grzegorz Targosz.
- 5 X 1983 Lech Wałęsa otrzymuje Pokojową Nagrodę Nobla.
- 10 X 1983 Międzyzakładowy Tymczasowy Komitet NSZZ SOLIDARNOŚĆ złożył oświadczenie z gratulacjami dla Lecha Wałęsy w związku z przyznaniem Pokojowej Nagrody Nobla. Oświadczenie zostało opublikowane w podziemnym piśmie PODLASIE.
- 6 I 1984 W Szkole Podstawowej nr 2 w Białej Podlaskiej uczniowie wraz z rodzicami domagali się na nowo powieszenia krzyży w klasach. Do tej pory krzyże wisiały w klasach starego budynku szkoły, dyrekcja nie wyrażała zgody na ponowne zawieszenie krzyży w nowej szkole. Mimo, że akcja miała bardzo głośny oddźwięk, jednak krzyże nie zawisły w nowej szkole, zostały przeniesione do Kościoła św. Anny. Do podobnych zająć, ale o znacznie mniejszym natężeniu doszło w Technikum Ekonomicznym i w białskim sądzie. Krzyże zdejmowano także w białskich zakładach pracy, np. w Zakładach Sprzętu Oświetleniowego „POLAM”, po ich zdjęciu dyskretnym szacunkiem cieszyły się białe zarysy krzyży pozostałe na okopconych ścianach.

19 X 1984

Tragiczna śmierć księdza Jerzego Popiełuszki.

Ks. Jerzy Popiełuszko

IX 1984

Zapoczątkowane zostały Msze za Ojczyznę zawsze w ostatnią niedzielę miesiąca w kościele Wniebowzięcia NMP na Woli. Przewodniczył im najczęściej ksiądz Mieczysław Lipnicki z księdzem Romanem Wiszniewskim, który głosił patriotyczne kazania.

Warte wspomnienia są także nazwiska księży: Zygmunta Głębińskiego, ówczesnego wikariusza w Parafii św. Anny, oraz ks. Jana Pilipiuka.

Były to najbardziej widoczne przejawy wolnościowe społeczeństwa, budzące entuzjazm i zaniepokojenie struktur politycznych. Za udział w Eucharystii groziły

szykany ze strony władzy komunistycznej. Na Msze św. za Ojczyznę zapraszani byli przywódcy solidarnościowi i artyści między innymi: Zbigniew Bujak, Anna Nehrebecka, Jerzy Żelnic, Mieczysław Voit. Dzięki ich obecności, nabożeństwa zyskały olbrzymią rangę. Pisano o nich w prasie europejskiej np. w paryskiej Kulturze.

Msze za Ojczyznę w Kościele Wniebowzięcia

13 III 1985

Kilkunastu mieszkańców Białej Podlaskiej wystosowało do Marszałka Sejmu PRL list, domagając się przerwania aresztowań ludzi za przekonania, a także za przestania ciągłych podwyżek.

1985-1989

Działalność Radia Solidarność w Białej Podlaskiej

Radio Solidarność, które rozpoczęło swoją działalność w roku 1984 w Siedlcach, rok później zaczęło nadawać także w Białej Podlaskiej. Organizatorem radia i tym, który czuwał nad techniczną stroną przez cały czas był Narcyz Malinowski. Wyemitowanych zostało około 7 audycji dotyczących między innymi: podwyżek cen i awarii reaktora w Czarnobylu. Audycje emitowane były z różnych miejsc w mieście, zawsze w porze nadawania Dziennika Telewizyjnego o godz. 19.30. Polegały one na tym, że widzowie widzieli dziennik a słyszeli informacje Radia Solidarność. Audycje wywołały wśród mieszkańców Białej Podlaskiej ogromny entuzjazm. Zupełnie przeciwne uczucia towarzyszyły służbom bezpieczeństwa, które nie potrafiły zlokalizować i rozpracować radia, co było powodem ciągłych upomnień z warszawskiej „centrali”.

Jednym z dowodów na całkowitą bezradność w wytropieniu „nadajnika” może być przesłuchanie w kwietniu 1987 Kazimierza Raczyńskiego (Kajtek) ucznia LO Kraszewskiego w gabinecie dyrektora szkoły. Jedyne powiązanie wymienionego z nadawaniem audycji Solidarności to działalność opozycyjna. (Kajtek Raczyński został aresztowany i skazany w sądzie dla nieletnich za kolportaż prasy niezależnej w III 1983 roku.) Świadczy to niezbicie, że SB bialska nie miała najmniejszego pojęcia, kto może stać za niezależnymi audycjami.

Po audycjach o Czarnobylu, Andrzej Czyżewski miał kolejną rewizję w domu, w czasie której zakwestionowano 12 kaset magnetofonowych i trochę wydawnictw bezdebitowych, a szczególnym zainteresowaniem przeszukujących cieszyły się... zabawki dzieci i części elektroniczne. W czasie późniejszego przesłuchania pytano wprost, czy z posiadanych części można zrobić nadajnik.

IV 1986

Na zebraniu partyjnym w Białej Podlaskiej przeszedł wniosek dotyczący analizy finansów księdza Mieczysława Lipnickiego, proboszcza parafii św. Anny. Powodem decyzji są przede wszystkim głoszone przez księdza kazania o zabarwieniu patriotycznym.

1986

Powstanie Gazety Podlaskiej, informatora NSZZ SOLIDARNOŚĆ Regionu Mazowsze Oddział Siedlce, od numeru 12, także Oddziału Biała Podlaska. Założycielem Gazety Podlaskiej był prof. Tadeusz Kłopotowski, który wykonywał makiety do wszystkich (49) numerów, na swoim prywatnym komputerze. Gazeta Podlaska była postrzegana przez czytelników jako autentyczna i prawdziwa bez manipulacji z zewnątrz. Ostatni numer ukazał się w III 1989 r.

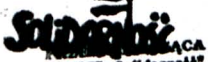

15 IV 1987

15 kapłanów w Białej Podlaskiej wystosowało do wojewody białkopodlaskiego list, w którym zwracają uwagę na nadużycia jakie stosuje władza, poprzez buntowanie młodzieży przeciwko Kościołowi, łamanie praw pracowniczych, zwalnianie ludzi z pracy, prześladowania za wiarę.

- 27 i 28 IV 1987 Radio Solidarność nadało po raz pierwszy z mieszkania Jadwigi Maziejuk w Białej Podlaskiej dwie audycje, mówiące o niedawnych podwyżkach cen i uczczenia 1-go Maja jako święta Solidarności. Po audycji miejscowa Służba Bezpieczeństwa natychmiast rozpoczęła kontrolę samochodów wyjeżdżających z miasta, szukając sprzętu nadawczego.
- 2 V 1987 W domu Jerzego Romana przewodniczącego NSZZ SOLIDARNOŚĆ PKP Małaszewicze, przeprowadzono rewizję. Szukano nadajników Radia Biała Podlaska.
- 6 VI 1987 Początek trzeciej pielgrzymki do Ojczyzny Ojca Świętego. Na komendę w Białej Podlaskiej wezwano Marka Dorsza, Annę Makarewicz i Czesława Sudewicza. Przeprowadzono rewizję w domu Ryszarda Gałązki. Służba Bezpieczeństwa skrupulatnie sprawdziła, kto w tym dniu wziął urlop lub zwolnienie lekarskie z pracy w czasie wizyty Papieża.
W czasie homilii podczas Mszy Świętej na Placu Grzybowskim w Warszawie, odprawianej przez Ojca Św., na wiernych z Białej Podlaskiej rzuciło się kilku zamaskowanych młodych ludzi, zrywając przez nich transparent.
- VII 1987 W Terespolu mimo utrudnień ze strony Służby Bezpieczeństwa, zostaje utworzona tajna Oddziałowa Tymczasowa Komisja SOLIDARNOŚCI Biała Podlaska Region Mazowsze. Jednym z głównych założycieli jest Marian Kwiatkowski. Ujawnienie nastąpiło dopiero po dwóch latach.
- 31 VIII 1987 W siódmą rocznicę powstania Solidarności Oddziałowa Tymczasowa Komisja SOLIDARNOŚCI Biała Podlaska wydała specjalne oświadczenie, w którym nawiązuje do trudnej sytuacji w kraju.
Sprawowana była również uroczysta Msza Święta w intencji Ojczyzny, którą celebrowało 7 kapłanów, a uczestniczyło w niej ponad 6000 wiernych. Obecny był także aktor Jerzy Zelnik.

- II 1988 NSZZ SOLIDARNOŚĆ Zakładów Przemysłu Wełnianego BIAWENA przyznała Państwu Aleksandrze i Mariuszowi Dmochowskim nagrodę honorową za tworzenie niezależnej kultury chrześcijańskiej. Była to rzeźba przedstawiająca Jezusa i krzyże gdańskie autorstwa Jana Dorosza.
- 30 XI 1988 Debata telewizyjna między szefem OPZZ Alfredem Miodowiczem a Lechem Wałęsą.
- 22 XII 1988 Złożenie wniosku o legalizację NSZZ R.I. SOLIDARNOŚĆ.
- 27 I 1989 Członkowie NSZZ SOLIDARNOŚĆ Biała Podlaska Region Mazowsze na zebraniu informacyjnym w podziemiach Kościoła św. Antoniego podjęli decyzję o ujawnieniu się. Na rozkolportowanym wówczas oświadczeniu o „wyjściu z podziemia” widniały nazwiska: Anny Makarewicz, Mariana Kwiatkowskiego i Andrzeja Czyżewskiego. Wiązało się to z pewnym ryzykiem.
- 6 II - 5 IV 1989 Obrady Okrągłego Stołu.
- „Okrągły Stół” – rozmowy przedstawicieli nielegalnej wówczas jeszcze Solidarności głównie z obozem rządzącym ale nie tylko, gdyż w obradach wzięli także udział reprezentanci Kościoła i OPZZ. W wyniku rozmów uchwalono między innymi dwuizbowy parlament, utworzenie urzędu Prezydenta PRL, zmiana ordynacji wyborczej.
- 7 II 1989 Zostaje zarejestrowana Oddziałowa Komisja NSZZ SOLIDARNOŚĆ Biała Podlaska z przewodniczącym Marianem Kwiatkowskim, czego następstwem było utworzenie jawnych komitetów organizacyjnych w: Bialskich Fabrykach Mebli, ZPW BIAWENA, Przedsiębiorstwie Remontowym Sprzętu Wodno-Melioracyjnego, Białkopodlaskim Przedsiębiorstwie CENTRALA NASIENNA, FSO Zakładzie Sprzętu Elektrycznego, Wojewódzkiej Kolumnie Transportu Sanitarnego, Wojewódzkiej Stacji Sanitarно-Epidemiologicznej, Okręgowej Spółdzielni Mleczarskiej.

LEGITYMACJA	
Nr 1	
	
podpis posiadacza	
Nazwisko	Makarewicz
Imię	Anna
Imię ojca	Stanisław
Data urodzenia	17.10.1947
Jest Członkiem Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego	
	
KZ NSZZ „Solidarność”	
nd	Barbara Dorsz
przewodniczący	
Biała Pól.	1989
nieprowoc	data

**Legitymacja Anny Makarewicz, członkini Solidarności
z numerem „1”**

OGŁOSZENIE

W dniu 7 lutego 1989 r. w Białej Podlaskiej przedstawiciele dotychczasowych tajnych struktur NSZZ „Solidarność”, członkowie Zarządu Regionu i Oddziału Regionu Mazowsze NSZZ „Solidarność”, przewodniczący jawnych zakładowych komisji organizacyjnych NSZZ „Solidarność” i przedstawiciele duszpasterstwa łódzkiej pracy ogłosili swoją reprezentację pod nazwą

ODDZIAŁOWA TYMCZASOWA KOMISJA NSZZ „Solidarność”

OTK NSZZ „Solidarność” ma strukturę otwartą, która powstaje z inicjatywy zakładowych NSZZ „Solidarność” i jest ich reprezentacją do składu OTK.

Powstanie jawnej reprezentacji NSZZ „Solidarność” na naszym terenie jest niezbędne ze względu na trudną sytuację Związku w obecnym okresie i rzucającą się szanse jej odnowy. Walka o reformy i poprawę sytuacji w okresie legalnej działalności wymaga od wszystkich ogółu Związku „Solidarność” na szczeblu zakładowym, sprawności organizacyjnej i konkretnych działań, w tym pomocy i doradztwa. Celem OTK NSZZ „Solidarność” jest udzielanie pomocy w tych sprawach do czasu przeprowadzenia legalnych, demokratycznych wyborów statutowych władz Związku.

Realizując swoje cele OTK NSZZ „Solidarność” otwiera stały punkt informacyjny przy ul. Kardynała S. Wyszyńskiego 57/55 (dawna ul. Piaskowa) w baraku przy budującym się kościele parafialnym. W punkcie tym będzie udzielana pomoc informacyjna w zakresie organizacji jawnych struktur zakładowych Związku i ewidencjonowanie tych struktur w celu przekazania informacji do Regionu.

Punkt czynny jest w każdy wtorek w godz. 17.00 - 19.00. We czwartki o tej samej porze odbywają się zebrania OTK NSZZ „Solidarność”, na których omawiane są bieżące kwestie organizacyjne oraz najnowsze wiadomości z obrad „Okręgowego stołu”.

Za OTK NSZZ „Solidarność”
Sekretariat Prezydium:

Marian Kwiatkowski - przewodniczący
Anna Makarewicz - vice-przewodniczący
Marek Dorsz - sekretarz
Andrzej Czyżewski - skarbnik

Biała Podlaska, 7 lutego 1989 r.

10 II 1989

Powołana została Tymczasowa Wojewódzka Rada NSZZ SOLIDARNOŚĆ Rolników Indywidualnych z przewodniczącym Mieczysławem Trochimiukiem.

Mieczysław Trochimiuk

10 II 1989

W Wojewódzkim szpitalu Zespolonym w Białej Podlaskiej powstał Tymczasowy Komitet Organizacyjny NSZZ SOLIDARNOŚĆ. Komitet tworzyli: Czesław Sudewicz, Jan Zaciura, Dariusz Nowicki i Andrzej Czapski.

25 II 1989

Kolejarze wielu służb powołali w Małaszewiczach Węzłowy Tymczasowy Komitet Organizacyjny SOLIDARNOŚĆ.

16 IV 1989

Ukonstytuowanie się Wojewódzkiego Komitetu Obywatelskiego SOLIDARNOŚĆ z przewodniczącym Ryszardem Turykiem oraz wiceprzewodniczącymi: Jerzym Jaworskim i Stanisławem Mikołajczukiem, sekretarzem został wybrany Cezary Ruszkowski.

30 IV 1989

Złożenie przez białą Solidarność w Kościele Wniebowzięcia NMP, votum w postaci tablicy upamiętniającej zamordowanych w Katyniu.

4 VI 1989

Pierwsza tura, pierwszych, demokratycznych wyborów do Sejmu i Senatu.

Kampania wyborcza przed wyborami do parlamentu w 1989

18 VI 1989

Dруга tura wyborów parlamentarnych.

Zgodnie z kalendarzem wyborczym, wybory do Sejmu i Senatu Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej zostały

przeprowadzone w dwóch turach. Wyłoniono 460 posłów oraz 100 senatorów. Dzięki wyborom urzeczywistniła się perspektywa kraju demokratycznego. Polacy zaufali Solidarności, udzielając bezgranicznego poparcia. Na sześć mandatów przydzielonych województwu białkopodlaskiemu, kandydaci Solidarności objęli trzy. Jacek Szymanderski został posłem, natomiast Andrzej Czapski i Mieczysław Trochimiuk senatorami.

„Trzej muszkietierowie” czyli Jacek Szymanderski, Mieczysław Trochimiuk i Andrzej Czapski

12 IX 1989

Powołany został Rząd, z pierwszym niekomunistycznym premierem Tadeuszem Mazowieckim.

2 X 1989

Powstała i została zarejestrowana Komisja Zakładowa NSZZ SOLIDARNOŚĆ PKS Biała Podlaska.

11 XI 1989

Na pomniku przy obecnej ulicy Warszawskiej przywrócono napis: „POLEŁYM NA POLU CHWAŁY ŻOŁNIE-RZOM 34P.P. 1918-1920”.

**Pod pomnikiem, składają wieniec:
Jacek Szymanderski i Andrzej Czapski**

XII 1989

Obrady w Białej Podlaskiej Walnego Zjazdu delegatów Oddziału NSZZ SOLIDARNOŚĆ regionu Mazowsze. Przewodniczącym Oddziału wybrano Mariana Kwiatkowskiego.

XII 1989

Trzej działacze Komitetu Obywatelskiego SOLIDARNOŚĆ w Terespolu, Andrzej Kwiatkowski, Jan Polkowski i Wiesław Jurek utworzyli lokalne pismo „GONIEC TERESPOLSKI”. Współpracował z nimi fotograf Krzysztof Tarasiuk.

W pierwszym numerze GOŃCA umieszczono zdjęcie Lecha Wałęsy i program obywatelski, przygotowany do wyborów samorządowych. Był to program pionierski wypływający od zwykłych ludzi a nie od urzędników. Kierunek działań wskazany przez Gońca przyniósł efekty, bowiem wybory wygrali przedstawiciele Solidarności. Działacze Komitetu Obywatelskiego wydali sześć numerów i przekazali inicjatywę Januszowi Tarasiukowi.

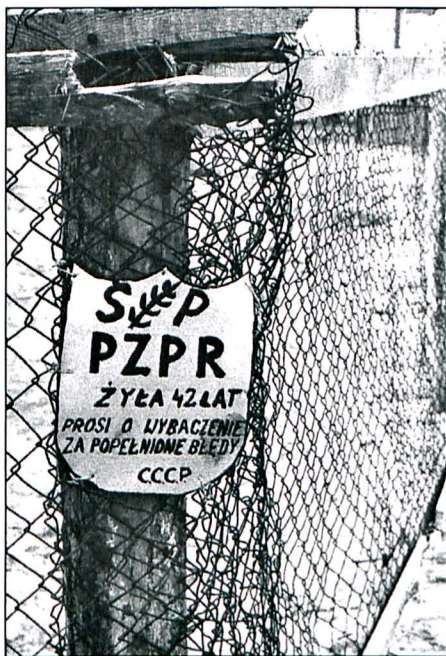
31 XII 1989

W życie weszła ustawa konstytucyjna o zmianie nazwy państwa na Rzeczpospolita Polska.

22 I 1990

Powstała i została zarejestrowana Komisja Zakładowa przy Szkole Podstawowej nr 6 w Białej Podlaskiej.

- 23 I 1990 Powstała i została zarejestrowana Komisja Zakładowa NSZZ SOLIDARNOŚĆ Zespołu Szkół Zawodowych nr 3 w Białej Podlaskiej.
- 28 I 1990 W Kościele Wniebowzięcia NMP w Białej Podlaskiej miało miejsce wydarzenie symbolicznego pojednania milicji ze społeczeństwem.
- 29 I 1990 Polska Zjednoczona Partia Robotnicza na XI Zjeździe rozwiązała się.

- 6 II 1990 Przy Komitecie Obywatelskim SOLIDARNOŚĆ w Białej Podlaskiej została powołana Komisja do Badań Zbrodni Stalinowskich.
- 23 II 1990 Komitet Obywatelski NSZZ SOLIDARNOŚĆ w Białej Podlaskiej rozpoczyna wydawanie Dwutygodnika Białskiego. Trzon redakcji tworzą: Joanna Marchel, Jędrzej Maziejuk i Wiesław Kowalik.

Tego samego dnia zawiązało się Koło Stronnictwa Pracy. Osoby, które zapoczątkowały powstanie Koła, wywodziły się z „Powściągliwości i Pracy”.

„Towarzystwo Przyjaciół Powściągliwości i Pracy” to osobny rozdział. Kiedy zelżał nieco ucisk reżimu, władza nieopatrznie wyraziła zgodę na zawiązanie w Warszawie „Towarzystwa Przyjaciół Tygodnika ‘Stolica’”. Natychmiast podjęto starania o zarejestrowanie „Towarzystwa Przyjaciół ‘Powściągliwości i Pracy’”; „Powściągliwość i Praca” to pismo wydawane przez oo. Pallotynów w Markach pod Warszawą. Powstało na przełomie XIX i XX w., miało i zachowało charakter pozytywistyczny i zakorzeniony w nauce społecznej Kościoła katolickiego. Jako jedyna wówczas legalna i niekomunistyczna organizacja, TPPiPS szybko stała się namiastką (lecz dość udaną) Solidarności. Należało do niego mnóstwo ludzi dotychczas rozproszonych po drobniejszych inicjatywach opozycyjnych; ludzie ci nie znali się z przyczyn konspiracyjnych, tu jednak mogli poznać się, spotkać i pozbyć się deprymującego poczucia osamotnienia. Przewodniczącym został Ryszard Gałązka, postać już wówczas niezmiernie popularna w kręgach młodzieży licealnej i studiującej. Białskie środowisko opozycyjne wiele zawdzięcza krótkiej, lecz owocnej fazie skupienia w TPPiPS. Niestety, na szczeblu centrali działały osoby traktujące ten epizod jako etap kariery (m.in. p. Jacek Żakowski), co Towarzystwu nie wyszło na dobre.

26 II 1990

Powstała i została zarejestrowana Komisja Zakładowa NSZZ SOLIDARNOŚĆ przy Ośrodku Doradztwa Rolniczego w Grabanowie.

IV 1990

Blokada przez rolników-producentów ziemniaków trasy E-30. Protest uniemożliwił dojazd do Białej Podlaskiej.

27 V 1990

Pierwsze po wojnie demokratyczne wybory do władz terytorialnych.

8 marca 1990 Sejm „kontraktowy” uchwalił ustawę o samorządzie gminnym. Było to odrodzenie samo-

rządu terytorialnego w Polsce po ponad 50-letniej przerwie. W związku z tym 27 maja 1990 przeprowadzono wybory do rad gmin.

Były to pierwsze wolne wybory w Polsce od co najmniej 60 lat i jednocześnie najważniejszy sprawdzian popularności sił politycznych pomiędzy wyborami z czerwca 1989, a nadchodzącymi wyborami prezydenckimi. Frekwencja w Białej Podlaskiej wyniosła niespełna 40%, natomiast bezapelacyjne zwycięstwo odniósł Komitet Obywatelski SOLIDARNOŚĆ.

- VI 1990 Pierwsza po wojnie sesja demokratycznej Rady Miasta Biała Podlaska. Przewodniczącym został kandydat Komitetu Obywatelskiego SOLIDARNOŚĆ Marek Radzikowski.
- 3 VII 1990 Senator Andrzej Czapski został pierwszym niekomunistycznym wojewodą białkopodlaskim.
- VII 1990 Antoni Celiński został komendantem wojewódzkim policji. Został rekomendowany przez Wojewódzki Komitet Założycielski NSZZ SOLIDARNOŚĆ Funkcjonariuszy Policji w porozumieniu z Komitetem Obywatelskim SOLIDARNOŚĆ w Białej Podlaskiej.
- 22 XII 1990 Lech Wałęsa, legendarny przywódca Solidarności, obejmuje urząd Prezydenta RP.
- 23 XII 1991 Powstała i została zarejestrowana Komisja Zakładowa NSZZ SOLIDARNOŚĆ Urzędu Poczтового w Białej Podlaskiej.
- 1992-1994 Przewodniczącym NSZZ SOLIDARNOŚĆ Biała Podlaska został wybrany Zdzisław Kaliszuk (PKP Małaszewicze).
- 27 IV 1993 Akcja protestacyjna pracowników Służby Zdrowia województwa białkopodlaskiego zrzeszonych w NSZZ SOLIDARNOŚĆ.

10 XI 1995

Wizyta Lecha Wałęsy, Prezydenta RP w Białej Podlaskiej.

1995-1998

Przewodniczącym NSZZ SOLIDARNOŚĆ Biała Podlaska został Stefan Konarski.

8 VI 1996

Powstało ugrupowanie polityczne Akcja Wyborcza Solidarność, sprawujące władzę w Polsce w latach 1997-2001.

1997

Poświęcenie Sztandaru NSZZ SOLIDARNOŚĆ Oddział
Biała Podlaska Region Mazowsze.

- 27 IV 1998 Przewodniczącym NSZZ SOLIDARNOŚĆ został Jerzy Silipicki.
- 8 XI 2005 W Diecezjalnym Sanktuarium Miłosierdzia Bożego w Białej Podlaskiej miało miejsce odsłonięcie i poświęcenie pomnika ks. Jerzego Popiełuszki autorstwa Jacka Spisackiego.
- 11 XI 2005 W Białej Podlaskiej, przy ulicy Warszawskiej, został odsłonięty pomnik z okazji XXV rocznicy powstania SOLIDARNOŚCI.

- 29 V 2006 Przewodniczącym NSZZ SOLIDARNOŚĆ Biała Podlaska został Eugeniusz Szadura.
- 23 VIII 2009 Odsłonięcie przez Lecha Wałęsę pomnika „Wrota Wolności” w Kobylanach, symbolizującego początek drogi do wolności, którą zainicjowała SOLIDARNOŚĆ.

- 2 IV 2010 Edward Szadura złożył rezygnację z funkcji Przewodniczącego NSZZ SOLIDARNOŚĆ Biała Podlaska, pełniącym obowiązki został Marek Pniewski.
- 6 VI 2010 Na Placu Piłsudskiego w Warszawie odbyła się Beatyfikacja Księdza Jerzego Popiełuszki. W przeddzień miał miejsce koncert poświęcony błogostawionemu, na którym zagrał zespół FULL POWER SPIRIT z Białej Podlaskiej. Nie był to przypadek, bowiem zespół nagrał piosenkę: „Nieśmiertelni”, która była zwiastunem filmu: „POPIEŁUSZKO. WOLNOŚĆ JEST W NAS”.
- 17 VIII 2010 Narcyz Malinowski otwiera wystawę poświęconą XXX-leciu Solidarności.
- 27 VIII 2010 Obchody XXX-lecia powstania związku zawodowego NSZZ SOLIDARNOŚĆ w Wojewódzkim Szpitalu Specjalistycznym w Białej Podlaskiej.
- 12 IX 2010 Główne obchody XXX-lecia NSZZ SOLIDARNOŚĆ w Białej Podlaskiej.

VII
- Kal